

Emigratia contemporana: probleme si solutii

Prof. Vicentiu Ciocan

I. MIGRATIILE: ASPECTE GENERALE

Definirea termenilor : migratiile reprezinta deplasari ale populatiei în spatiu indiferent de durata absentei din localitatea de plecare, cu si fara schimbarea domiciliului stabil. În functie de localitatea de origine si de destinatie se folosesc termenii de emigranti (cei care pleaca) si de imigranti (cei care sosesc).

În timp ce primul termen descrie fenomenul parasirii patriei în schimbul stabilirii (temporare sau definitive) într-o alta tara din perspectiva tarii-mama, cel de-al doilea termen descrie fenomenul din perspectiva tarii adoptive. Astfel, un emigrant român poate deveni imigrant al oricarei tari, alta decât România. Faptul ca patria de origine a unui cetatean nu se uita nici dupa câteva generatii denota nu numai importanta recunoasterii mostenirii genetice a fiecarui individ care i-a influentat formarea ca persoana, ci si considerabila diferenta dintre cetatenii nativi ai unei natiuni si cetatenii ei naturalizati.

II.MIGRATIILE CONTEMPORANE

1)Necesitatea abordarii migratiei contemprane.

Fenomenul

emigratiei a stârnit deja multe controverse nu numai în cercurile politice, ci chiar si în cele mai intime straturi ale societatii, adica la nivel interpersonal, divizând fizic si emotional prieteni, familii si comunitati. Participarea la un asemenea dialog nu este deloc simpla, din pricina complexitatii subiectului si a implicatiilor sociale care le comporta.

Pareri diferite aruncate dintr-o parte în alta a baricadei sunt în general cunoscute:

- unii au dovedit dezinteres pentru oportunitatile de realizare profesionala în apus dar altii le-au cautat cu prea multa pasiune;

-unora le lipseste "sângele rece" necesar unei hotarâri atât de radicale, preferând pastrarea habitatului originar, dar altii nu au aratat nici macar o parere de rau când si-au parasit patria, plecând fara sa întoarca privirea;

- unii s-au complacut cu un nivel de trai scazut, dar altii nu s-au multumit doar cu pâine si ciorba lunga;

- unii au demonstrat lipsa de initiativa si de creativitate, dar altii n-au vrut sa accepte condamnarea fatalista de a nu reusi material si profesional în viata;

- unii si-au acceptat "destinul", dar altii au dorit oportunitati egale între membrii societatii;
- unii au supravietuit tristei privelisi de a-si vedea copiii subnutriti si bolnaviciosi, dar altii au dorit conditii mai decente de viata pentru copiii lor.

Si lista poate continua cu alte argumente, dar sper sa fi amintit cel putin pe cele mai semnificative argumente de natura sociala care, din pacate, au o putere de convingere mai mare decât oricare dintre celelalte.

Se cunoaste prea putin faptul ca emigrarea presupune în multe instante circumstante mai putin placute. Ca orice vis, si emigrarea este însoțita de un supra-optimism orb care percepe doar elementele propice unei astfel de decizii.

Am întâlnit români care au parasit România motivând cu rezolvarea unor probleme medicale si nu au reusit sa si le rezolve, ci, din contra si-au creat si alte probleme, si mai mari, de natura financiara. Am întâlnit români care, pentru a mânca o pâine mai buna, au muncit "la negru" printre straini (Grecia, Israel), s-au infiltrat în comunitatea europeana folosind calauze si, ascunzându-si identitatea, au ajuns sa munceasca din greu în Europa Apuseana cu speranta (realizabila pentru foarte putini) ca, odata si-odata, vor intra în legalitate si-si vor duce toata familia cu ei, sau vor începe o familie noua. Am întâlnit si dintre aceia care, dupa ce au fost prinsii de politia de frontiera, s-au îmbolnavit mental asteptând sa scape din chingile unei monotonii terminale de lagar. Am întâlnit români care au plecat cu acte în regula sa presteze în strainatate servicii pe care nu le-ar fi prestat niciodata în patrie, sau carora li s-a promis un anumit standard al muncii si s-au întâlnit cu un altul, inferior celui promis.

Cunosc faptul ca emigrarea este particularizata pentru fiecare caz în parte. Se pare ca, indiferent de circumstantele luarii deciziei de emigrare, aceasta nu este o solutie instant.

Probabil ca, generatia tânara a României de astazi este lamentabil de comoda si disperat de indiferenta, tocmai pentru ca nu cunosc semnificatia cuvintelor "inanitie", "deportare" sau "suferinta" si nu au trait aceste stari în viata proprie.

2) Imigrantii, trei la suta din populatia lumii

În societatea democratica a contemporaneitatii noastre, fenomenul migratiei cunoaste valente necunoscute în vreuna din societatile anterioare. Tocmai liberul arbitru si dreptul la auto-determinare, atât de mult exploatate de societatea sec. XX, a ridicat posibilitatea interpretarii migratiei si ca posibilitate ultima de sanctionare a guvernarii falimentare a unei natiuni. Desfiintarea frontierelor ca si obstacole în calea liberei circulatii a cetatenilor Europei Apusene a fost posibila numai în conditiile stabilitatii economice din tarile semnatare si a oportunitatilor egale de munca si viata. Exista toate motivele sa credem ca situatia imigrantilor, oricare ar fi tara lor de origine, se va schimba dramatic în urmatoarea perioada, iar numarul imigrantilor legali si ilegali va scadea vertiginos.

Peste 191 de milioane de persoane traiau anul trecut în afara tarilor lor de

origine, se arata într-un raport al Organizatiei Natiunilor Unite asupra imigratiei internationale. Cei mai multi imigranti traiesc în SUA, Rusia si Germania. Franta se afla pe locul al cincilea, iar Marea Britanie pe locul 9.

3)

Între 2 si 4 milioane de români sunt plecati sa munceasca în strainatate, cei mai multi dintre ei au vârste între 20 si 35 de ani, adica se afla în plina perioada fertila. De notat ca, numai în anul 2000, România a alimentat piata internationala a imigrantilor cu zeci si sute de mii de persoane, mai bine de jumătate dintre ei fiind de sex feminin, doar 20% având studii superioare si peste 20% fiind fara studii (!).

Nimeni nu stie exact câti români lucreaza în strainatate, având în vedere ca o buna parte a acestora muncesc "la negru" altii au contracte sezoniere sau, pur si simplu, fac naveta zilnic sau saptamânal, în special în Ungaria. Estimările merg de la 1 la 3 milioane de persoane. La 01.01. 2005 în Italia erau rezidenti cu acte în regula 249.000 de cetateni români (0,5 % din populatia tarii), a treia comunitate dupa cea albaneza si marocana. În realitate se apreciaza ca este vorba de cca. 1 milion de români. În Spania locuiau anul trecut, cca 300.000 de români cu documente în regula si aproape înca pe atât ilegal. Ei formau a treia comunitate dupa ecuadorieni si marocani si reprezentau peste 1% din populatia totala. Circa 15.000 de români erau rezidenti legal în Franta în 2003, iar în prezent se pare ca sunt de trei ori mai multi.

4) Emigratia - un drept pentru oricine

Prin urmare, atât prin definitia termenului, cât si prin aplicatia lui concreta în istoria umanitatii si prin învatatura biblica, emigratia reprezinta o optiune viabila pentru fiecare persoana. Emigrarea nu este o decizie simpla, mai ales pentru crestinii cu vocatie. Spre deosebire de crestinii de circumstanta, crestinii veritabili iau în discutie nu numai chestiunile financiar, ci si pe cele de factura familiala, spirituala, cu finalitate în cresterea spirituala. Consideram ca situatiile concrete de viata pot sa fie variate, de la un caz la altul, tot la fel cum procesul maturizarii spirituale este specific pentru fiecare crestin în parte. Este necinstit a ne permite sa înfieram decizia unor crestini de a emigra - pot sa fie implicate situatii de viata si de moarte. Indiferent unde am ajunge, ca si crestini nu ne vom putea dezice de onorantul statut de ambasador al lui Dumnezeu printre semenii nostri, considerând ca mesajul crestin poate fi întrupat oriunde. Toate deciziile vietii noastre, incluzând aici emigrarea, reprezinta parte a unui mare întreg. Dumnezeu va folosi si decizia de emigrare, chiar daca se va dovedi nejustificata, pentru un mai mare bine al nostru. Întrebarea fundamentala este: "Esti tu dispus sa calatoresti, sa emigrezi împreuna cu Dumnezeu?". Sa nu ne trezim, însa, ca dintre toti cetatenii României, cei mai nestatornici si mai incapabili sa lupte cu lipsurile sunt tocmai crestinii, care au mandatul si responsabilitatea aceasta.

III. PROBLEMELE EMIGRANTILOR ROMÂNI

1) La locurilor de destinatie

- Migratia internationala joaca un rol important în cresterea populatiei. În anul 2001, excluzând angajarile sezoniere, majoritatea permiselor de rezidenta în tarile membre UE care furnizau date au fost acordate în scopul reîntregirii familiilor, angajarii sau pentru studii. Privind UE în general, aproximativ 40% din numarul total de permise de rezidenta acordat reprezinta permise acordate în scop de munca. În Germania si Spania au fost acordate permise de rezidenta în scopul angajarii în 80% din cazuri, iar în Italia în peste 50% din cazuri.

- Imigrantii contribuie la cresterea economica atât în tarile lor, cât si în "tarile adoptive". Raportul estimeaza ca suma de bani trimisa de catre imigranti în tarile de origine a crescut de la 102 miliarde de dolari în 1995, la aproximativ 232 de miliarde in 2005. Din acesti bani, peste 167 de miliarde au ajuns la tarile în curs de dezvoltare. Clasamentul tarilor în care au intrat cei mai multi bani munciti în strainatate este condus de India, urmata de China si Mexic. România nu se afla între primele 20 de tari.

-Majoritatea imigrantilor accepta slujbe refuzate de autohtoni.

- Pentru firmele din tarile de destinatie, imigratia înseamna salarii mici si profituri mai mari.

-Pe de alta parte, migratia ilegala aduce profituri de 10-15 miliarde de dolari organizatiilor de traficanti, asa cum arata un raport al ONU. Aproape jumatate din acesta suma este estimata a proveni din tranzitul ilegal spre Europa a aproape 500.000 de persoane, anual!

- Majoritatea imigrantilor ilegali nu au nici o educatie sau calificare, îngrosând considerabil numarul saracilor.

- Copiii nascuti din aceste familii nu au acces oficial la servicii medicale si scoli.

- Cei fara documente muncesc pe salarii mici, fara asigurari si în conditii dificile.

- Cresterea numarului accidentelor de munca în cadrul emigrantilor. În anul 2000, numarul accidentelor de munca în rândul emigrantilor era de 64.707, în timp ce în 2001 acelasi numar a înregistrat o crestere de 11,7% (76.129). Dintre cele 800.680 de persoane care au permis de sedere legal, fiecare al zecelea sufera un accident de munca (9,5%). În 2000 si-au pierdut viata în accidente de munca 101 de straini; acest numar a crescut în anul 2001 la 125 de persoane (o crestere de 23,7%). Numarul accidentelor mortale depinde de conditiile de munca.-Imigrantii care vin în Spania prefera sa spuna "da" în fata altarului unor sotii alesi din rândul spaniolilor, mai degraba decât concetatenilor lor. Desi pare greu de crezut, este adevarat. 63% din numarul total de 173.038 imigranti care s-au casatorit în Spania între anii 1996-2004, au facut-o cu persoane care aveau pasaport spaniol, conform datelor oferite.

-Lipsa accesului la ocupare a fost identificata ca cea mai mare bariera în calea integrarii si astfel cea mai importanta prioritate din cadrul politicii nationale a integrarii.

-Lipsa abilitatilor lingvistice si dificultatile legate de recunoasterea abilitatilor profesionale si a calificarilor reprezinta bariere semnificative. Se înregistreaza o serie de demersuri în vederea îmbunatatirii consilierii privind locurile de munca pentru imigranti.

- Capacitatile lingvistice si imbunatatirea educatiei constituie probleme cheie. Statele membre isi concentreaza atentia asupra abilitatilor lingvistice ale imigrantilor, iar un numar din ce in ce mai mare de tari aloca fonduri speciale in acest sens.

- Emigrantul român mai mult decât oricare dintre emigranti ajuns în pamântul fagaduentei își reface biografia, se "schimba la fata" îi este rusine de originea sa, de tara de bastina de conationalii sai si chiar de credinta stramosilor si se ascunde în necunoscut.

- Aceasta pierdere a identitatii din tara, face pe multi emigranti români, fosti oameni respectabili, seriosi, muncitori si chiar cu frica lui Dumnezeu, din diverse motive, sa îngroase rândul prostituatelor, al hotilor, al cersetorilor, al traficantilor de persoane, a infractorilor de diverse facturi si chiar al criminalilor. - Dar efectele cele mai profunde, si care apoi vor avea ample reverberatii, sunt cele culturale. Multi dintre cei care pleaca sa munceasca trec pentru prima oara granita. Este un fel de ciocnire a civilizatiilor. Unii dintre ei își aduc apoi copii, rude, prieteni, înfiinteaza adevarate colonii. În unele zone din Italia, unul din patru nou-nascuti este de origine româna.

2) La locurilor de domiciliu ale emigrantilor

-

Forța de munca este decimata de emigratie. Deficitul de forța de munca este real, se simte din ce în ce mai mult, iar explicatia, din pacate, nu sta în cresterea economica;

- Banii trimisi în tara reprezinta pentru familiile ramase acasa, un venit suplimentar, daca nu chiar unicul sprijin financiar,

-Valuta trimisa echilibreaza deficitele produse de importurile masive, facând ca moneda noastra nationala sa nu se devalorizeze ;

-Satele depopulate astazi vor deveni, probabil, atunci când se vor întoarce cei care le-au parasit în cautarea unei slujbe, localitati prospere.

-Dupa 2-3 ani, emigrantii își gasesc joburi mai bune, platite cu salariul mediu - de peste 1.500 de euro în UE si își fac planuri sa se stabileasca definitiv acolo, cu tot cu familia, depopulând scolile din România ; - Dezinteresul copiilor ramasi acasa fata de scoala si fata de munca în general , având senzatia falsa ca munca în strainatate, la care se gândesc înca de mici, este usoara si aduce multi bani ;

-Efectele negative ale emigrarii se observa si asupra familiilor care de multe ori se destrama sporind numarul divorturilor ;

- Se micsoreaza rata natalitatii ;

- Se încurajeaza viata libertina reducând numarul casatoriilor si cresterea vârstei de întemeiere a familiilor ;

- C e este grav, oamenii se îndeparteaza de biserica, de cele sfinte, de Dumnezeu.

3) Problema copiilor cu parintii plecati.

Cu doua milioane de români la munca în Europa, avem deja un fenomen de amploare. Emigratia românilor în strainatate, la munca, are efecte mai grave decât le-ar fi putut prevedea autoritatile, ori cele peste doua milioane de conationali plecati cu speranta de a-si face un trai mai

bun. De-abia acum autoritatile au început monitorizarea fenomenului "Singur acasa". Primele victime ale fenomenului sunt copiii, a caror fragilitate emotionala îi expune la riscuri mari. Doi din trei copii care au parintii plecati la munca în strainatate resimt acut lipsa dragostei acestora. Copiii respectivi, spun psihologii si sociologii, dezvoltă personalitati dizarmonice si, în consecinta, este posibil ca, odata ajunsi la maturitate, sa formeze o generatie de adulti cu probleme de integrare sociala.

Copiii ai caror parinti au plecat la munca, în strainatate, orfanii cu parinti, ramân în grija unor mame sau, de ce nu, tati surogat.

Circa 10% dintre acesti copii ramân singuri acasa. În cele mai fericite cazuri, primesc atentia unei rude, mai îndepartate. Vorbim despre copii care învăta de la 6-7 ani sa aiba grija de ei si de ce nu, de fratii mai mici. Bogdan, un tânar de 18 ani, a renuntat la prietenii, la distractie, la viata personala. Acum joaca rol de tata pentru cei doi frati mai mici.

Circa 30% dintre copiii ai caror parinti pleaca la munca în strainatate sunt lasati în grija bunicii, care de multe ori nu prea reusesc sa suplineasca rolul unui parinte. Si bunicii recunosc ca vremurile sunt altele... ca nu mai cresti un copil astazi, asa cum îl cresteai în urma cu 20-30 de ani. Sute de mii de copii au macar un parinte plecat de acasa.

Grupul Scolar "Vasile Sav" din Roman este casa elevilor ei doar pentru câteva ore, cinci zile pe saptamâna. Aici învăta 1200 elevi si au 100 de "parinti educativi". Dar acasa, pe câti dintre ei nu-i mai asteapta unul sau ambii parinti? Pe multi, pe foarte multi, pe 259 elevi. 127 dintre ei nu au cui spune mama, 70 dintre ei nu au cui spune tata si mai grav, 62 dintre ei au ramas " singuri acasa".

O zi din viata unui copil cu parinti plecati

Se trezeste dimineata si nimeni nu i-a pregatit micul dejun, cu o mâna manânca ce e la îndemâna, cu cealalta își îndeasa în ghiozdan cartile si caietele cu temele poate nefacute. Alege din maldarul de haine ce nimereste si pleaca spre scoala. Daca are chef, ajunge si la ore. Daca se întâlnește pe drum cu "gasca" în care a învătat sa fumeze, amâna pe altadata mustarile profesorilor. Oricum n-are cine-l laude daca ia o nota mare. Dupa ce pierde toata ziua cu nimicuri amagitoare, se-ntoarce acasa, îi minte pe cei cu care a fost lasat ca n-are teme de facut, mai pierde ceva vreme uitându-se poate la televizor, apoi adoarme întrebându-se când o sa-l sune mama sau tata si daca parintii lui se mai gândesc la el.

Efecte pe termen scurt:

- Pericolul este mai mare la copiii mici, a caror personalitate se formeaza de la început dizarmonic.
- Multi dintre ei au tulburari de somn, devin agresivi, nu au încredere în ei - din cauza lipsei modelului parental.
- Copiii din ciclul primar încep sa minta, sa frecventeze grupuri stradale pentru ca nu mai pot comunica bine cu ceilalti membri ai familiei, încep sa fie agresivi si labili emotional.
- Elevii de gimnaziu, din cauza ca ramân nesupravegheati de parintele de care obisnuiau sa asculte, pot deveni agresivi verbal si fizic, din cauza frustrarilor, a anxietatii si marginalizarii care încep sa se manifeste. Aceste nereguli pot fi recuperate cu consiliere serioasa.

- Un copil din zece chiuleste de la scoala în mod constant dupa plecarea parintilor la munca în strainatate, iau note mici si pot ajunge chiar la abandon scolar.

E drept ca o parte din copiii celor plecati duc o viata mai buna gratie banilor pe care îi trimit parintii. Si totusi, spun psihologii, banii nu tin locul afectiunii.

Efecte pe termen lung:

- Pe termen lung, aceasta generatie de copii lipsiti de iubirea parintilor si de armonia familiala poate deveni una de adulti-problema. Psihologii nu exclud posibilitatea ca unii sa ajunga infractori.

- Agresivitatea multor copii din generatia "Singur acasa", refuzul lor de a accepta ca au probleme, durerea cauzata de lipsa parintilor îi transforma, la maturitate, într-o generatie de adulti neintegrati social.

-Copilul care creste fara parinti sau numai cu unul dintre ei va deveni un adult care nu înțelege sensul casatoriei, nu vor avea încredere în institutia casatoriei si, în general, în oameni...

-Psihologii spun ca adultii care au fost în preadolescenta "singuri acasa" vor dori, în general, meserii care sa le aduca bani rapid: fotbalist, fotomodel, cântaret, dansatoare. Cei care au fost abandonati de mici își doresc mai degraba meserii prin care sa împarta dreptatea, cum ar fi cea de politist.

- Putini dintre cei plecati cu lunile la munca stiu sa aleaga solutii pentru copiii ramati în tara. Lipsa informatiilor este frapanta, adultii neavând cunostinta de existenta consultantilor, a organizatiilor neguvernamentale de la care ar putea primi câteva sfaturi. Sunt copii care ajung în centre de plasament, pentru ca parintii plecati la lucru peste hotare "au uitat" ca au acasa niste suflete care au nevoie de ei.

4) O alta problema care devine alarmanta:

Tot mai multi tineri din Roman si zona, plecati la munca în strainatate, pentru a strânge banii necesari sa-si cumpere o casa sau pentru a-si asigura un trai mai bun, se întorc acasa cu grave afectiuni psihice. Singuratatea, lipsa celor dragi si volumul mare de munca sunt doar câteva dintre cauzele acestor boli, mentionate de medicul sef al Sectiei psihiatrie Roman, Ionel Tubucanu. Acesta a precizat ca, lunar, patru, cinci noi cazuri sunt luate în evidenta, ceea ce reprezinta un fenomen îngrijorator. Indiferent ca un tânar este sau nu casatorit, îi lipseste acea

afectiva si mângâiere din partea celor apropiati. Stim cu totii în ce conditii se munceste în strainatate. S-a constatat ca trei sferturi dintre pacientii care sufera de aceste boli sunt persoane tinere, sub 30 de ani. Cele mai frecvente, ramân tulburarile psihice în rândul femeilor care muncesc în strainatate.

IV SOLUTII

Exista

institutiile si organisme, atât în tara cât si în strainatate, abilitate sa se ocupe de fenomenul migratiilor, dar acestea nu au în vedere cauzele care duc la emigrarea persoanelor.

Strategia Europeana

privind ocuparea fortei de munca are ca scop o mai buna integrare a imigrantilor pe piata muncii si de a reduce diferenta somajului dintre cetatenii statelor membre ale Uniunii Europene si cei din terte tari si insista pe luarea de masuri pentru transformarea muncii nedecarate în angajare legala.

Sunt încheiate acorduri între România si unele tarile membre UE care reglementeaza si organizeaza numai circulatia fortei de munca.

Masurile care ar trebui luate la nivel central, ar trebui sa fie asigurarea unor venituri decente pentru familiile foarte sarace, acordarea de stimulente financiare sau în natura, dar si marirea numarului de asistenti sociali care sa se ocupe de copii ramasi acasa astfel încât efectele emigrării asupra lor sa fie cât mai mic.

În Danemarca exista un asistent la fiecare 240 de locuitori. În Finlanda, raportul e 1 la 1.800. In România, e relativ acelasi, daca numaram diplomele, însa mai bine de jumătate din absolventi se orienteaza catre alte posturi. Specialistii se plâng ca în mediul rural foarte multi dintre "referentii sociali" din primarii sunt persoane cu 4-5-6 clase, care habar n-au de protectia copilului, în schimb se pricep foarte bine la tractoare.

În România sunt inspectorate scolare si organizatii neguvernamentale care se ocupa de prevenirea si combaterea traficului de persoane, de micșorarea efectelor emigratiei asupra elevilor, de prevenire a abandonului scolar si a delicventei printre elevii cu parinti plecati.

Dar fenomenul migratiilor contemporane, si în special emigratia româneasca presupune cauze si consecinte multiple si diverse. De aceea masurile si posibilitatile de prevenire si combatere a fenomenelor negative pe care le genereaza sunt numeroase, în functie de fiecare caz în parte. Cea mai buna solutie se afla în fiecare dintre noi implicat în acest eveniment.

Ghidul emigrantului

1. Informeaza-te amanuntit despre:

- Tara unde vrei sa emigrezi: legislatie, limba, obiceiuri, etc.
- Munca pe care vrei sa o faci: locul de munca, conditiile de munca, salariul pe care urmeaza sa-l primești, etc.
- Locul unde vei trai: locuinta, conditiile de locuit, cu cine vei locui, costul locuintei, etc.
- Hrana zilnica: posibilitatile de a pregăti hrana, cine va pregăti hrana, costul hranei; etc.
- Sanatate: starea sanatatii, posibilitatea de a rezista fizic la munca pe care o vei face si psihic la stresul provocat de munca, de izolare, de dorul de casa, posibilitatea de a primi servicii sanitare si medicamente precum si costul acestora, asigurările medicale;
- Posibilitatile de comunicare cu cei de acasa, cu cei la care mergi, cu prieteni si cunoscuti, cu diverse organisme si organizatii care ar putea sa-ti foloseasca (ambasada, politie, salvare, biserica, drepturile emigrantilor, asociatiile de români);

- Posibilitatile de transport din tara la destinatie si retur, iar în tara unde mergi, de la locuinta la locul de munca si retur, etc

- Documentele de calatorie si de trecere a frontierei necesare.

2. Sfatuieste-te cu:

-

Familia ta despre: ceea ce vrei sa faci si convinge-te ca si ei sunt de acord cu acest lucru, despre evenimentele neplacute, posibil de a se întâmpla si variante de a le rezolva de la distanta, despre activitatea si comportarea celor ramasi acasa;

- Familia si ia hotarârea împreuna cu ea de a ramâne unita spiritual, oricât de greu ar fi, si de a cauta solutii pentru ea sa fie unita si fizic cât mai curând posibil, astfel ca efectele emigrarii asupra relatiei dintre sotii si asupra copiilor sa fie cât mai reduse ;

- Rudele si prietenii pentru a vedea si parerea lor despre intentia ta;

-Alte persoane care au fost sau sunt în aceasta situatie.

3. Pregateste-te spiritual:

-

Roaga-te singur si în familie pentru ca Dumnezeu sa te lumineze ca sa iei decizia cea mai buna, pentru viata ta si a familie tale, în situatia concreta de viata pe care o parcurgi; roaga-te pentru ca Dumnezeu sa te întareasca, sa te ajute în aceasta încercare;

- Asigura-te ca în lipsa ta familia va continua sa pastreze legatura cu Dumnezeu ca si cum tu ai fi prezent;

- Informeaza-te despre posibilitatile de a beneficia de servicii religioase acolo unde vei merge;

- Fa o spovada generala împreuna cu familia înainte de plecare;

- Ia cu tine sfântul rozariu si câteva carti religioase la care sa apelezi ori de câte ori ai nevoie;

- Încredinteaza-te în mâinile Domnului cu hotarârea de a nu te îndeparta de El în nici o împrejurare.

4. Pregateste-te material:

-

Gaseste mijloacele financiare acestei calatorii fara a pune în pericol siguranta locuintei si alimentatiei tuturor membrilor din familie;

- Aranjeaza-ti cu grija bagajele în mijloace usoare si încapatoare si asigura-te ca le poti duce;

- Obiectele personale si cele necesare drumului ia-le cu tine în mijlocul de transport;
- Nu te încarca cu multe alimente caci se pot altera si este posibil sa ti le opreasca la granite;
- Ia cu tine bani suficieni care sa-ti asigure rezolvarea unor situatii neprevazute sau chiar întoarcerea acasa si pastreaza-i într-un loc numai de tine cunoscut pe care sa-l tii sub observatie permanent;
- Pastreaza la îndemâna documentele de calatorie si ai grija sa nu le pierzi;
- Ia cu tine medicamente pentru anumite afectiuni de care suferi sau ai putea sa suferi pe parcursul calatoriei;
- Asigura-te ca biletul de transport este valabil si ca ai un loc rezervat;
- Vezi unde îți este depozitat bagajul si pune-i un semn pentru a-l recunoaste usor;
- Imbratiseaza-i pe cei dragi si.

DRUM BUN, EMIGREAZA ÎMPREUNA CU DUMNEZEU!